

MIRIAM AKAVIA

ur. 1927; Kraków

Miejsce i czas wydarzeń	Izrael, współczesność
Słowa kluczowe	projekt W poszukiwaniu Lubliniaków, projekt W poszukiwaniu Lubliniaków. Izrael 2009, Izrael, okres powojenny, współczesność, pisarstwo, Holokaust, proces Eichmanna

Zmiana stosunku społeczeństwa izraelskiego wobec Holokaustu

W [19]75 roku ja opublikowałam tę moją pierwszą książkę, która została przyjęta naprawdę bardzo dobrze. Ja pamiętam, że ja ją posłałam do Jad Waszem, bo chciałam, żeby tam opublikowali. I oni mi odesłali tę książkę. Powiedzieli, że to jest bardzo dobra książka, ale że oni nie mogą jej opublikować, bo to nie jest czysta dokumentacja, że to jest literatura. I to mnie bardzo ucieszyło, znaczy nie cieszyło mnie, że oni nie mogą opublikować. Dzisiaj oni publikują też takie książki, jak moja. Faktem jest, że teraz właśnie oni wzięli ten następny nakład, już jest ósmy czy dziewiąty nakład, to jest Jad Waszem. Ale wtedy powiedzieli, że to literatura – to mnie bardzo podniosło na duchu.

Zmienił się stosunek, na pewno. I to się zmieniło od procesu Eichmanna. Był Eichmann złapany przez naszych ludzi, Izraelczyków, w [Argentynie] i sprowadzony tutaj, do Izraela. Sądzone go tutaj. To był przestępca straszny. Współpracował z hitlerowcami i nie tylko. Wykonywał te wszystkie rozkazy z zamiłowaniem. Więc przychodzili świadkowie, przychodził [na przykład] ten Kacelnik – nie wiem, jak on się nazywa po polsku, też pisarz taki z Oświęcimia, nieważne – i różni świadkowie. I to otworzyło oczy społeczeństwu izraelskiemu, społeczeństwo izraelskie nie rozumiało, co się wtedy działo. Nie rozumiało, dlaczego myśmy się nie bronili i dlaczego myśmy szli, tak jak barany, na śmierć. I wtedy zrozumieli, co to była ta szoa. Zrozumieli, i to się wtedy zmieniało kolosalnie. Od tego czasu zmienił się stosunek. Dzieci nasze też zostały uszkodzone, bo bały się pytać. Myśmy im nie opowiadali, a one się bały pytać. Ale wnuki już uczą się w szkołach. I sprowadza się świadków, żeby opowiadali o swoich [przeżyciach]. Są tacy, którzy to robią zawodowo. To już tak dodają, a trzeba prawdę mówić. Ale prawda jest też dość okrutna. Zmienił się stosunek bardzo, kolosalnie.

Data i miejsce nagrania	2009-09-19, Tel Awiw
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Redakcja	Justyna Molik
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"